

Datum beslissing 30 mei 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],

geboren op [datum],

wonende te [plaats],

hierna te noemen: klaagster,

juridisch adviseur: mr. S.S. van Gijn, advocaat te Amsterdam,

tegen:

wijlen [naam],

geboren op [datum], overleden op [datum],

de persoon over wie geklaagd wordt,

hierna ook te noemen: aangeklaagde,

bij zijn leven (tot [datum]) lid van de Orde Minderbroeders
Conventuelen.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 22 december 2011. Op 22 februari 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen door [naam], Provinciaal Overste.

Op 25 april 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen, vergezeld van haar echtgenoot de heer [naam], haar broer de heer [naam], en haar vertrouwenspersoon mevrouw [naam]. Klaagster heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. S.S. van Gijn.

Namens de Orde is verschenen [naam] voornoemd, en broeder [naam].

2. De klacht

2.1. Aangeklaagde was in de periode [periode] kapelaan in de Parochie [naam] te [plaats]. Klaagster woonde op dat moment met haar gezin in [plaats]. Het katholieke gezin van klaagster ging naar bovenstaande parochie. Aangeklaagde kwam vaak bij het gezin op bezoek, in het weekend, maar ook door de week. Al spoedig werd aangeklaagde een huisvriend. Het was normaal dat aangeklaagde er was als klaagster en de andere kinderen uit school kwamen. De aandacht van aangeklaagde was dan vooral op klaagster gericht en dit begon met het zeggen dat hij haar 'zo lief vond'. In [periode] werd de pastorie verbouwd.

Aangeklaagde kwam tijdens die verbouwing in het huis van klaagster wonen en hoorde bij het gezin.

2.2. Aangeklaagde wist klaagster vaak te isoleren van de andere gezinsleden. Klaagster was veel ziek thuis, terwijl de andere gezinsleden dan naar het werk, naar school of naar andere activiteiten gingen. Als aangeklaagde alleen was met klaagster duwde hij zich tegen haar aan of trok haar naar zich toe. Het misbruik bestond uit het betasten van de vagina en anus, het penetreren met de vingers, het beetpakken van de hand van klaagster en daarmee zijn geslachtsdeel vastpakken. Ook stopte aangeklaagde zijn geslachtsdeel in haar mond. Aangeklaagde kwam dan klaar in de mond van klaagster. Klaagster probeerde zich te verzetten door zich weg te draaien, te huilen en te kokhalzen, maar dit hielp niet. Aangeklaagde hield haar stevig vast in haar nek. Het misbruik vond in verschillende situaties en op verschillende plekken in de woning plaats. Als de moeder van klaagster vond dat klaagster straf had verdiend, voerde aangeklaagde deze straf uit. Aangeklaagde nam klaagster dan mee naar de achterkamer of zijn eigen slaapkamer. In deze kamers vonden de orale verkrachtingen plaats.

2.3. Wanneer het misbruik precies is begonnen, weet klaagster niet meer goed, maar toen aangeklaagde in [jaar] in het gezin trok, was het al gaande. In de herinnering vond het misbruik meerdere malen per week plaats, zeker in de periode dat aangeklaagde bij het gezin van klaagster inwoonde. De dreiging van het misbruik was voortdurend aanwezig. Aangeklaagde dreigde klaagster: “Als je iets zegt, denk dan maar niet dat er ooit iemand is die jou gelooft”. Klaagster moest ook wekelijks biechten. Zij wilde dit niet bij aangeklaagde doen, maar als het wel zo gebeurde, kreeg klaagster te horen dat zij haar mond moest houden, dat niemand haar zou geloven en dat God gezien had hoe slecht zij was. Aangeklaagde dreigde bovendien dat hij ook thuis over haar ‘slechtheid’ zou vertellen. Het misbruik is gestopt eind [jaar], begin [jaar], in de tijd dat aangeklaagde ging trouwen.

2.4. Klaagster was een teruggetrokken kind, hetgeen geweten moet worden aan de liefdeloze omstandigheden waarin zij verkeerde en de eenzaamheid omtrent het misbruik. De relatie tussen klaagster en haar ouders, maar ook die met haar broers en zus is sterk beïnvloed door het misbruik dat aangeklaagde van haar maakte en de rol die hij in het gezinsleven speelde. Het was ondenkbaar dat klaagster haar ouders in vertrouwen zou nemen. Klaagster werd geïsoleerd en moest leven met een geheim.

Doordat klaagster bang was (en is) voor mannen en zij meesters had, ging het op school niet goed. Op de Mulo ging het zo slecht dat er een testbureau werd ingeschakeld. Ook onstonden er eetproblemen. Klaagster heeft als kind, ten tijde van het misbruik en daarna, veel last gehad van buikpijnklachten en blaasontstekingen. Klaagster heeft een hoog stressniveau dat haar stofwisseling sterk beïnvloedt en is hyperalert. Zij lijdt aan een prikkelbaar darmsyndroom en moet een streng dieet volgen. Haar menstruatie is steeds zeer onregelmatig geweest. Naast medische behandeling is klaagster al geruime tijd met haar echtgenoot in relatietherapie geweest en op dit moment is klaagster zelf nog in therapie.

2.6. In [jaar] is klaagster haar baan als docent Mavo/Havo kwijtgeraakt. Door veel ziek zijn, spanningen en voornoemde medische klachten. Klaagster is afgekeurd en heeft geen pensioen opgebouwd. Klaagster kan niet goed functioneren in situaties waarin macht en autoriteit een rol spelen. De relatie tussen klaagster en haar echtgenoot werd en wordt nog steeds zwaar belast doordat klaagster een verstoorde seksuele ontwikkeling heeft moeten doormaken. Dat heeft tot op de dag van vandaag gevolgen; zo is er geen sprake meer van een seksuele relatie tussen klaagster en haar echtgenoot sinds [jaar]. Ook de dochters van klaagster hebben het vermogen verloren om mannen te vertrouwen en hebben daarnaast net als hun moeder een ongezonde angst voor seksualiteit ontwikkeld.

2.7. Klaagster wil erkenning van hetgeen haar is aangedaan. Klaagster verwacht een schadevergoeding. Niet alleen zichzelf, maar ook haar echtgenoot en dochters hebben schade opgelopen als gevolg van het misbruik dat aangeklaagde van haar heeft gemaakt en de psychische mishandeling die daarmee gepaard gingen. Een geldelijke vergoeding dient niet om het ontstane leed ongedaan te maken, maar het kan ten eerste een symbool zijn voor erkenning van de onrechtmatigheid van het handelen van aangeklaagde en ten tweede iets vergoeden van de hoge kosten van de verschillende behandelingen, therapieën en het dieet dat klaagster volgen moet.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Provinciaal Overste [naam] heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Hij concludeert dat de archieven voldoende aanwijzingen geven dat aangeklaagde worstelde met het regilieuze leven en het celibaat, echter er zijn geen aanwijzingen gevonden voor mogelijk seksueel misbruik. Voorgaande neemt niet weg dat de Orde het zeer goed voor mogelijk houdt dat hetgeen klaagster aangeklaagde verwijt heeft plaatsgevonden, ook gelet op de verklaringen van de echtgenoot, het oud-klasgenootje en de broer van klaagster. Indien in alle redelijkheid mag worden aangenomen dat het in de aanklacht aangegeven misbruik door aangeklaagde is gepleegd, is de Orde bereid dit te erkennen en betuigt haar oprechte spijt over hetgeen aangeklaagde klaagster heeft aangedaan. Eveneens wenst de Orde in dat geval haar spijt te betuigen indien de Orde in alle redelijkheid wist dan wel had behoren te weten dat aangeklaagde zich jegens klaagster heeft misdragen. Daarbij wil zij medewerking verlenen aan klaagster ter behoeve van haar verwerkingsproces zoals een openhartig gesprek en is bereid om die hulp aan te bieden die nodig is bij het verwerken van hetgeen haar is aangedaan.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen : fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer zestig jaren verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn de feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klaagster schetst, hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie is hier niet alleen van overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop klaagster haar verhaal heeft verteld. Maar ook bevestigen de steunverklaringen van de echtgenoot van klaagster en de broer van klaagster haar verhaal. Daar komt bij de verklaring van de oud-klasgenoot van

klaagster, [naam]. Zij heeft verklaard dat zij al vanaf het schooljaar [jaar] (examenjaar Mulo) op de hoogte is van het feit dat klaagster in haar jongere jaren (8/9 jaar oud) voor langere tijd seksueel is misbruikt door een priester, die destijds bij de familie van klaagster inwoonde. Vermeld moet tevens worden dat het bij de Orde bekend was dat aangeklaagde een ongezonde belangstelling voor het andere geslacht had, waarover herhaaldelijk klachten binnenkwamen en die verplaatsing noodzakelijk maakte.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas ongeveer 8 jaar oud. Aangeklaagde was voor haar een persoon, in wie zij vertrouwen had moet kunnen stellen..

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klaagster is aangedaan. Provinciaal Overste [naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de Orde onomwonden het leed te erkennen en spijt te betuigen.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Orde Minderbroeders Conventuelen de klacht gegrond te verklaren, het misbruik te erkennen en (nogmaals) spijt te betuigen.

Dit advies is vastgesteld op 30 mei 2012 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. A.M. van Beelen en de heer W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door mr. M. van der Meulen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Provinciaal Overste van de Orde Minderbroeders Conventuelen en aan klaagster verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Provinciaal Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Provinciaal Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Provinciaal Overste.